

**ἀνακαθαρίζω** Κρήτ. — Λεξ. Δημητρ. ἀνεκαθαρίζω Α.Κρητ. ἀνεκαθερίζω Κρήτ.(Βιάνν.) ἀνικαθιρίζω Ἰμβρ. ἡνεκαθαρίζω Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ ρ. καθαρίζω.

**1** Καθαρίζω Λεξ. Δημητρ.: Ἀνακαθάρισα ὅλο τὸ σπίτι.

**2** Ξεμπλέκω καὶ διευθετῶ τὰ ἐμπεπλεγμένα νήματα τοῦ ἐτήμονος, ὥστε νὰ διέρχωνται εὐκόλως ἀπὸ τὰ μιτάρια καὶ τὸ χτένι Ἰμβρ. Κρήτ. (Βιάνν. κ. ἀ.): Κάνι δού κόπο νὰ μ' ἀνικαθιρίδ' γιὰ νὰ μὴ σ'κώνονυμ' (λέγει ἡ ὑφαίνουσα πρὸς παρισταμένην γυναῖκα) Ἰμβρ. **3** Ἀμτβ. γίνονται καθαρὸς Θράκ. (Σαρεκκλ.): Τὸ παννὶ ἡνεκαθάρισε.

**ἀνακαθίζω** σύνθηθ. ἀνακαθίζου βόρ. ιδιώμ. ἀνικαθίζου Θράκ. (Αἰν.) κ. ἀ. ἀγκαθίζου Μακεδ.(Σιάτ.)

Τὸ ἀρχ. ἀνακαθίζω. Τὸ ἀνικαθίζου ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἀνεκαθίζω.

**Α)** Μετβ. **1** Ἀνεγείρω τινά, ὥστε νὰ καθίσῃ μὲ τὸν κορμὸν ὄρθιον καὶ τοὺς πόδας ἡπλωμένους Λεξ. Πρω.: Ἀνακάθισε τὸ παιδί νὰ τοῦ δώσω τὸ γάλα του. **β)** Μεταφ. ἀνατρέφω, ἐκτρέφω, ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζώων Εὐβ. (Κονίστρ.) κ. ἀ. — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω. Δημητρ.: Εἶδα τὸ ἔπαθα ὅσο ν' ἀνακαθίσου τὰ παιδία μου Κονίστρ. Ἀνακαθισμένο παιδί (ἱκανῶς ἀνεπτυγμένον, ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ ἀνάγκην ἰδιαίτερας ἐπιμελείας) αὐτόθ. Ἀνακαθισμένο ἀρνὶ -πουλλὶ κττ. (τὸ ἀποσπασθὲν τῆς μητρός του καὶ μόνον του τρεφόμενον) αὐτόθ. Συνών. ἀναγιώνω **1**, ἀναθρέφω **1**, ἀναστένω, μεγαλώνω, παιδοκομῶ. **2** Ἀνασηκῶνων τὸν πληρούμενον σάκκον κτυπῶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ὑπανεγείρων σείω αὐτὸν διὰ νὰ κατακαθίσῃ τὸ περιεχόμενον του καὶ οὕτω δεχθῇ περισσοτέραν ποσότητα Κρήτ.: ἄσμ.

Οἱ οἱ διαόλοι 'ς τὸ σακκὶ καὶ ἡ γραὶ νὰ ναι 'ς τὸ βάτο νὰ τὴν ἀνακαθίζου νὰ πηαῖν παρακάτω (σκωπτικόν). Συνών. ἀνασακκιάζω, ἀνασακκίζω, ἀντισακκιάζω, σηκωχτυπῶ.

**Β)** Ἀμτβ. **1** Κατακείμενος ἀνεγείρομαι οὕτως, ὥστε νὰ ἔχω τοὺς πόδας μὲν ἡπλωμένους, ἀλλὰ τὸν κορμὸν ὄρθιον σύνθηθ.: Ἀνακάθισε 'ς τὸ κρεββάτι - 'ς τὸ στρώμα σύνθηθ. Σ'κώθ'κι καὶ ἀνικάθ'σι κ' ἔγλιπι μὴ προσουχή Αἰν. Ἀνακάθισε αὐτὸς σταυροπόδι καὶ ἄφησε νὰ πέσῃ τὸ σκουτὶ ὡς τὴ μέση του Ἰβλαχογιάνν. Μεγάλ. χρόν. 81. Ὁ παππᾶς 'ς τὸν ὕπνο του ἄκουσε τὴν καμπάνα, ταραγμένος πετάχτηκε καὶ ἀνακάθισε σέροντας ἀποπάνω του τὰ σκεπάσματα ΠΠαπαχριστοδ. Θρακ. ἡθογραφ. 2,91. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Πλάτ. Φαίδ. 60B ἀνακαθιζόμενος εἰς τὴν κλίνην. Συνών. ἀνακάθομαι, ἀνασηκῶνομαι (ἰδ. ἀνασηκῶνω). **2** Σηκῶνομαι ἀπὸ τὴν θέσιν μου καὶ κάθημαι ἄλλου, μεταβάλλω θέσιν Χίος: Ἀνάκατσε νὰ ξεμουδιάσῃς. **3** Χορεύω τὸν χορὸν τὸν καλούμενον ἀνακαθιστὸ Μακεδ.(Σιάτ.): Ἔλα ν' ἀγκαθίσουμι. **4** Μεταφ. αὐξάνομαι, ἀναπτύσσομαι, ἐπὶ παιδίων καὶ φυτῶν Χίος: Νὰ μὴ θέ ν' ἀνακάτῃ! Συνών. ἀναθάλλω **A 1**, ἀνακαρῶνω (**I 2**), μεγαλώνω.

**ἀνακαθιστὰ** ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀγκαθιστὰ Μακεδ.(Σιάτ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνακαθιστός.

Καθ' ὃν τρόπον χορεύεται ὁ ἀνακαθιστός λεγόμενος χορός: Χορεύουν ἀγκαθιστά.

**ἀνακαθιστός** ἐπίθ. Λεξ. Βλαστ. ἀγκαθιστός Μακεδ.(Σιάτ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνακαθίζω.

**1** Ὁ ἀνεγείρομενος καὶ καθήμενος εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἔχῃ τοὺς μὲν πόδας ἡπλωμένους, τὸν δὲ κορμὸν

ὄρθιον Λεξ. Βλαστ. **2** Ὁ χορευόμενος ὑπὸ δύο ἀντιμετώπων χορευτῶν, οἱ ὅποιοι χορεύοντες ἀνακαθίζου, ἐπὶ χοροῦ Μακεδ.(Σιάτ.): Ἔλα νὰ χορεύουμι ἀγκαθιστὸ χορό.

**ἀνακάθομαι** πολλαχ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἀνακάθημαι.

Κατακείμενος ἀνεγείρομαι, ὥστε νὰ ἔχω τὸν κορμὸν ὄρθιον: Ἀνακάθεται 'ς τὸ κρεββάτι καὶ τρώει Λεξ. Δημητρ. ἄσμ.

Σὰ χῆνα ἐπερπάτουνε, σὰ δάπια ἀνακαθότου

Κεφαλλ. Ὡς ἀόρ. τοῦ ρ. εὐχρηστος ὁ ἀόρ. τοῦ συνων. ἀνακαθίζω. Μετοχ. ἀνεκαθούμενος = βρικόλακας (ὡς ἀνεγείρομενος ἐκ τοῦ τάφου) Τήν. — Λεξ. Βλαστ. 487

**ἀνακαινίζω** λόγ. κοιν. καὶ Καπ. (Φερτ.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ. κ. ἀ.) ἀνακαινίζω Πόντ. (Ἀμισ.)

Τὸ μεταγν. ἀνακαινίζω.

**1** Ἀνοικοδομῶ ἢ ἐπισκευάζω, ἐπιδιορθώνω, ἐπὶ ναοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Τραπ. κ. ἀ.). Ἡ σημ. καὶ μεσν. **β)** Φυτεύω τι ἐκ νέου, ἀναφυτεύω, ἐπὶ τῆς ἀμπέλου, τῆς ὁποίας ἐκρίζωνονται τὰ παλαιὰ καὶ ἄκαρπα κλήματα καὶ φυτεύονται νέα Χίος: Ἀνακαινίζω τ' ἀμπέλι. **2** Αὐξάνω τὴν ζύμην διὰ τῆς προσθήκης ἀλεύρου Καπ. (Φερτ.) Συνών. ἀναδέρνω, ἀναδεύω **A 1 β**, ἀναδίνω **A 5**, ἀναδορῶνω **1**, ἀνακινῶ, ἀναμίγω, ἀναπήζω, ἀναπιάνω. Πβ. ἀνακάνω.

**ἀνακαίω** ἀμάρτ. ἀνεκαύγω Κάρπ. ἀνικάπτου Ἰμβρ. Μέσ. ἀνακαίωμαι Πελοπν. (Λακων. Μάν.)

Τὸ ἀρχ. ἀνακαίω = ἀνάπτω. Τὸ ἀνεκαύγω ἐκ τοῦ ἀνεκαύω κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀρχ. οὐσ. καῦμα ἢ καὶ τοῦ μεταγν. ἀνάκαυσις.

**1** Ἀνάπτων πῦρ καθαρίζω τὴν κυψέλην Κάρπ. **2** Προξενῶ δίψαν, ἐπὶ φαγητοῦ Ἰμβρ.: Ἐφαγα ψαρ'κα καὶ μ' ἀνικάψαν (ψαρ'κα = παστὰ ψάρια). Μ' ἀνέκαψι τοῦ φαγεῖ. Καὶ ἀπροσ. μ' ἀνέκαψι, ἐδίψασα. **3** Μέσ. λυπούμαι, στενοχωροῦμαι Πελοπν. (Λακων. Μάν.): Τὸν εἶδα καὶ ἀνακάψα. Διὰ τὴν σημ. Πβ. Π. Δ. (Ὡσ. 7,6) ἀνεκαύθησαν ὡς κλίβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν. Συνών. λυπαῖμαι, στενοχωρεῖμαι (ἰδ. στενοχωρῶ).

**ἀνακαλαμίζω** Πελοπν. (Λακων.) Μέσ. ἀνεκαλαμίζομαι Κρήτ. ἀνικαλαμίζομι Ἰμβρ. Σαμοθρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ ρ. καλαμίζω.

**1** Ἀνέρχομαι ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα ὅσον τὸ ὕψος ἐνὸς καλάμου (διὰ τὴν σημ. Πβ. φρ. ὁ ἥλιος ἀνέβηκε ἐνα-δυὸ -τρία καλάμια) Πελοπν. (Λακων.): Ὁ ἥλιος ἀνακαλάμισε 'ς τὰ παραθύρια (ἐκφρασις βραχυλ., ἥτοι ὁ ἥλιος ἀνελθὼν ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα κτλ. ἔρριψε τὰς ἀκτῖνας εἰς τὰ παράθυρα). **2** Περιστρέφομαι, κινουμαι καθὼς τὸ καλάμι κατὰ τὴν ἀναπήνισιν τοῦ νήματος Κρήτ.Συνών. στρεφογυρίζω. **3** Ἐτοιμάζομαι ἢ προσπαθῶ νὰ κάμω τι Κρήτ. Ἰμβρ. Σαμοθρ.: Μὴν ἀνακαλαμίζισι νὰ ῥε'ς μαζί μας, γιατί δὲν ἔχουμ' σκουπὸ νὰ σὶ πάρουμι Ἰμβρ. Γιὰ γάμον ἀνακαλαμίζιτι Σαμοθρ.

**ἀνακαλαμώνω** Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ ρ. καλαμώνω.

Ὑποστηρίζω διὰ καλάμων ἢ ὁμοίων στηριγμάτων τοὺς κλίνοντας κλώνους ἢ κορμούς φυτῶν καὶ δενδρυλίων: Ἀνακαλάμωσα τοῖς γαρουφαλῆς - τοῖς τριανταφυλλῆς κττ.